

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Обезщетение>Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава
Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава

Латвия

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

Жертвата има право на обезщетение от държавата, ако умишлено извършено престъпление е довело до смъртта на лице, жертвата е понесла тежка или средна телесна повреда, спрямо нея е имало прояви на развратни действия или сексуално посегателство, тя е жертва на трафик на хора или е била заразена с човешки имунодефицитен вирус, хепатит В или хепатит С.

За кой вид увреждане мога да получа обезщетение?

Можете да получите обезщетение от държавата за морални вреди, физическо страдание и загуба на имущество, произтичащи от умишлено извършено престъпление.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение?

Ако дадено лице е починало в резултат на престъпление, жертвата в наказателното производство може да бъде роднина на починалия (годеник (годеница), съпруг(съпруга), родители, баби и дядовци, деца, внуци, братя и сестри, както и лица, с които въпросното физическо лице е живяло заедно и е имало общо (не споделено) домакинство).

Ако дадено лице е починало в резултат на престъпление или ако жертвата е починала и не е поискала обезщетение от държавата, или е поискала такова обезщетение и не го е получила, имате право да получите обезщетение от държавата. Трябва обаче да поискате от органа, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съда), да Ви признае за жертва в съответното наказателно производство.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение в такъв случай?

Ако жертвата е преживяла престъплението, нямате право на обезщетение от държавата в качеството си на роднина на жертвата или лице на нейна издръжка. В този случай на обезщетение от държавата има право самата жертва.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

Можете да получите обезщетение от държавата, ако не сте гражданин на държава от ЕС.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм от тук (това е моята държава на пребиваване или гражданство), дори ако престъплението е извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Ако престъплението е било извършено в друга държава — членка на ЕС, имате право да претендирате за обезщетение от държавата — членка на ЕС, в която е извършено престъплението, директно или чрез Службата за правна помощ (*Juridiskās palīdzības administrācija*).

Трябва ли първо да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Трябва да съобщите за престъплението в полицията.

За да претендирате за обезщетение от държавата, трябва да бъде образувано наказателно производство, в което да сте признат за жертва в наказателното производство с решение на органа, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съда).

Необходимо ли е да се изчакаят резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам иска за обезщетение?

Не е необходимо да изчакате окончателното решение на органа, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съда), за да претендирате за обезщетение от държавата

За да може Службата за правна помощ да вземе решение относно изплащането или отказа за изплащане на обезщетение от държавата, органът, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съдът), трябва да предостави следната информация:

времето и мястото на извършване на престъплението;

характеристиките на престъплението, вида на вината на извършителя, установена към момента на подаване на справката, датата на образуване на наказателното производство и референтния номер на наказателното дело;

информация за лицето, признато за жертва в наказателното производство;

информация за лицето, признато за представител на жертвата в рамките на наказателното производство, ако жертвата упражнява правата си посредством представител;

естеството на увреждането, причинено в резултат на престъплението(евентуална смърт, тежест на увреждането, развратни действия или сексуално посегателство, наличие на признаци на трафик на хора или установяване на човешки имунодефицитен вирус, хепатит В или хепатит С); датата на експертното становище, номера на документа и лицето, извършило експертизата;

броят на лицата, признати за жертви в наказателното производство, касаещо смъртта на дадено лице, и информацията за такива лица.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

Не сте задължен да претендирате първо за обезщетение от извършителя. Предоставянето на обезщетение от държавата не засяга правото на жертвата да претендира за обезщетение в рамките на наказателното производство, като подаде искане за обезщетение за увреждането във всяка фаза на наказателното производство до започване на разглеждането на делото в първоинстанционния съд, както и в рамките на гражданското производство, като предяви иск пред съда, ако смята, че не е била изцяло обезщетена.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Имате право на обезщетение от държавата, ако извършителят или негов съучастник не са установени или ако не са подведени под наказателна отговорност.

За да предявите иска си за обезщетение от държавата, следва да добавите необходимата информация към справката от органа, ръководещ производството (полицията).

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

Искането за обезщетение от държавата трябва да бъде подадено до Службата за правна помощ в срок от една година от датата, на която сте признат за жертва или на която сте били запознат с фактите, които Ви дават право на това.

Кои загуби и разходи се обхващат от обезщетението?

Обезщетението от държавата обхваща морални вреди, физическо страдание или загуба на имущество, произтичащи от престъпление, без да се прави разлика между вида на причинените вреди, за които се изплаща обезщетение от държавата. Размерът на обезщетението от държавата се определя в **Закона за „Обезщетението от държавата на жертвите на престъпления“** (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) въз основа на произтичащите от престъплението последици.

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

Обезщетението от държавата се изплаща като еднократно плащане и се превежда по посочената в иска сметка в разплащателна институция.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, съдебното ми досие или липсата на сътрудничество по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

Характеристиките на престъплението могат да окажат влияние върху размера на обезщетението от държавата, например ако престъплението е извършено в състояние на силна психическа възбуда, при нарушаване на необходимите граници на самозащита или поради условията за задържане на дадено лице. В тези случаи размерът на обезщетението от държавата с оглед на последиците от престъплението се намалява с 50%.

Ако Службата за правна помощ не получи исканата информация в срок от 15 дни, тя може да реши да откаже да плати обезщетение от държавата. В този случай решението за отказ да се плати обезщетение от държавата не Ви възпрепятства да подадете няколко пъти молба до Службата за правна помощ, за да претендирате за обезщетение съгласно процедурите за искането на такова.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

Финансовото Ви положение не влияе върху шансовете Ви да получите обезщетение от държавата и/или сумата на обезщетението.

Ако сте получили от извършителя или от друго лице от негово име обезщетение за вреди, причинени Ви в резултат на престъплението, размерът на обезщетението от държавата се намалява с вече получената сума за обезщетение.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

В Закона за обезщетението от държавата на жертвите на престъпления се определят други критерии, които могат да повлияят върху шансовете Ви да получите обезщетение и/или върху сумата на обезщетението. Например:

ако в резултат на извършено престъпление произтичат едновременно няколко последици, обезщетение от държавата се изплаща в съответствие с най-тежките последици от престъплението;

ако в резултат на престъпление е настъпила смъртта на няколко лица и няколко лица са признати за жертви в наказателното производство, обезщетение от държавата по отношение на такива жертви се изплаща пропорционално на броя на жертвите;

ако след изплащането на обезщетението органът, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съда), е признал за жертва друго лице в рамките на същото наказателно производство във връзка със смъртта на лице в резултат на престъпление, обезщетението от държавата се изплаща в същия размер, в който е било изплатено на жертвата или жертвите.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

Максималният размер на обезщетението от държавата, което може да бъде изплатено на една жертва на престъпление, се равнява на пет пъти минималната месечна работна заплата, определена в Република Латвия. Размерът на обезщетението от държавата, което трябва да бъде изплатено, се изчислява, като се отчита размерът на минималната месечна работна заплата, определена към момента на признаване на лицето за жертва.

Обезщетението се изплаща:

ако лицето е починало — в размер на 100%;

ако на жертвата са причинени тежки телесни повреди или престъплението е било класифицирано като изнасилване, развратни действия или сексуално посегателство или ако тя е жертва на трафик на хора — в размер на 70%

ако на жертвата е причинена средна телесна повреда или ако спрямо жертвата е имало прояви на развратни действия или сексуално посегателство, освен в случаите, посочени в точка 2, или ако жертвата е била заразена с човешки имунодефицитен вирус, хепатит В или хепатит С — в размер на 50%.

Съществува ли минимален или максимален размер на обезщетението, което се отпуска?

Максималният размер на обезщетението от държавата е пет пъти минималната месечна работна заплата, определена в Република Латвия, но минималният размер на обезщетението от държавата е 50% от максималния размер на обезщетението от държавата. Когато се променя минималната месечна работна заплата, се променя и размерът на обезщетението от държавата.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли никакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Съгласно **Закона за обезщетението от държавата на жертвите на престъпления**, в който се определя размерът на обезщетението от държавата, в исковия формуляр за обезщетение от държавата не е задължително да посочвате сумата.

Ако получа обезщетение за нанесените вреди от други източници (като например от работодателя ми или частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, платено от институцията/органа?

Обезщетението, което можете да получите от други източници (например работодателя Ви или частна застрахователна схема), не се приспада от размера на обезщетението от държавата.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Можете да получите авансово плащане от обезщетението от държавата.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (напр. след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.) след основното решение?

Ако сте получили обезщетение от държавата и с окончателното решение се постановява, че последиците за Вас от престъплението са били много по-тежки, можете да получите разликата между изплатената сума от обезщетението от държавата и подлежащата на изплащане сума.

Какви съпътстващи документи трябва ли да приложа към иска си?

Ако към момента на претендиране на обезщетение от държавата все още не е постановено окончателно решение в рамките на наказателното производство, към иска за обезщетение от държавата следва да приложите справка от органа, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съда), в която да се посочва следното:

времето и мястото на извършване на престъплението;

характеристиките на престъплението, вида на вината на извършителя, установена към момента на подаване на справката, датата на образуване на наказателното производство и референтния номер на наказателното дело;

информация за лицето, признато за жертва в наказателното производство;
информация за лицето, признато за представител на жертва в наказателното производство;
характера на причиненото в резултат на престъплението увреждане (смърт на лице, тежест на увреждането, развратни действия или сексуално посегателство, наличие на признаци на трафик на хора или установяване на човешки имунодефицитен вирус, хепатит В или хепатит С);
датата на експертното становище, номера на документа и лицето, провело експертното разследване;
броят на признатите за жертви лица в същото наказателно производство, касаещо смъртта на дадено лице, и информацията за такива лица.
Ако наказателното производство е приключило към момента на подаване на искането за обезщетение от държавата, към иска за обезщетение от държавата следва да приложите окончателното решение на органа, ръководещ производството, и заповедта за изпълнение, ако обезщетението за причинени вреди, присъдено с окончателното решение, не е било изплатено или е било изплатено само частично.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на исквата молба?

Процесът на разглеждане на иски за обезщетение от държавата е безплатен.

Кой орган взема решение по исковите за обезщетение (при национални случаи)?

Решенията относно плащането на обезщетение от държавата или отказа за плащане на такова обезщетение се вземат от Службата за правна помощ.

Къде мога да изпратя иска (при национални случаи)?

За да получите обезщетение от държавата, трябва да изпратите иск за такова обезщетение до Службата за правна помощ на адрес: Pils laukums 4, Rīga, LV-1050.

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или когато се взема решение по иска ми?

Присъствието Ви по време на процеса на разглеждане на иска за обезщетение от държавата и вземането на решение относно плащането или отказа за плащане на обезщетение от държавата не е задължително.

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по иск за обезщетение?

Службата за правна помощ взема решение относно плащането или отказа за плащане на обезщетение от държавата в срок от един месец от получаването на иска за обезщетението и изпраща решението на посочения в иска за обезщетение адрес.

Ако Службата за правна помощ изисква някаква допълнителна информация от Вас или от органа, ръководещ производството (полицията, прокуратурата, съда), срокът за вземане на решение се спира до получаването на цялата необходима информация.

Ако не съм доволен от решението на органа, как мога да го обжалвам?

Можете да обжалвате решението на Службата за правна помощ относно плащането или отказа за плащане на обезщетение от държавата в срок от един месец от влизането му в сила, като подадете съответната молба до Службата за правна помощ, която ще бъде препратена до Министерството на правосъдието.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя иска?

Тук ще намерите [исквия формуляр за обезщетение от държавата](#) и информация за неговото попълване:

на портала — <https://www.latvija.lv/en>

на уебсайта на Службата за правна помощ — <https://www.jpa.gov.lv/par-mums-eng> раздел „Услуги“;

в Службата за правна помощ — Pils laukums 4, Rīga (в рамките на работното време);

от органа, ръководещ производството (полицията, прокуратурата или съда);

чрез обаждане на безплатна линия за информация 800001801 (в рамките на работното време).

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

Можете да се обадите на безплатната гореща телефонна линия 116006 — „Гореща телефонна линия за жертвите на престъпления“, всеки ден от 7,00 до 22,00 часа, на която можете да получите:

емоционална и психологическа подкрепа за жертвите на престъпления;

информация за процесуалните права на жертвите (например правата в рамките на наказателното производство, правата на обезщетение за причинени вреди, обезщетение от държавата и т.н.), достъпните услуги и съществуващите услуги за оказване на подкрепа на жертвите.

Можете също така да използвате уебсайта <https://www.cietusajiem.lv/en/>.

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на иска?

Не се нуждаете от правна помощ, за да поискате обезщетение от държавата. Службата за правна помощ предоставя необходимата помощ за процеса на претендиране на обезщетение от държавата.

Има ли организации за подкрепа на жертвите, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

Сдружението „Skalbes“ предлага безплатна гореща телефонна линия 116006 — „Гореща телефонна линия за жертви на престъпления“ (всеки ден от 7,00 до 22,00 часа), като предоставя емоционална и психологическа подкрепа на жертвите на престъпления, информация за процесуалните права на жертвите (например правата в рамките на наказателното производство, правата на обезщетение за причинени вреди, обезщетение от държавата и т.н.), достъпните услуги и съществуващите услуги за оказване на подкрепа на жертвите.

Последна актуализация: 19/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.